

Imamo že *goriški* od Gorica in imamo *gorički* v imenu Goričko (v Prekmurju). Zlatoliče (na Dravskem polju, ž. sp. mn., Melik ima Zlatoliče) — zlatolički; v Hočah pravijo hočki potok, hočko Pohorje. Podobne glasovne konce imamo v krajevnih imenih bočko pogorje, žička gorca, žički samostan itd.

Rekel bi, da imajo tisti Račanci prav, ki zahtevajo, naj pravimo (z njimi vred) rački, svoj prav ima pa seveda tudi slovničar, ko razlaga to pravilo v slovnici, ki še nima dodatka o »izjemah«.

F. Vernik

GLAGOLI S PREDLOGOM »V«

Gaberskega zapisek o zlorabi predpone »v« (JiS IV, 255—256) je sprožil v meni vprašanje, ki se ga nisem zavedal. Da bi bilo ustvarjanje glagolov z »v« neprimerno?

Če na slepo po spominu, Pravopisu in Pletersniku razvrstim nekaj glagolov, pri katerih srečujem »v«, se mi pokaže tole:

Nič se nam ne upirajo sestavljeni glagoli, če povedo »spraviti kaj v kaj«, na primer: vbrizgniti, vcepiti, vgnezditi se, vdeliti, vjesti, vknjižiti, vpisati, vpati, vkleniti, vkapati, vbosti itd. Osnova je že obstoječ glagol, ki mu s pritaknjanim predlogom določimo še nadrobnejšo vsebino. Druga skupina so glagoli, ki nam v sestavi z »v« povedo »spremeniti kaj v kaj«, na primer: vtelesiti, vpliniti, vtekočiniti ipd. Ti glagoli so vsekakor mlajši od prvih. Tretja skupina pa bi bili sestavljeni glagoli, ki nastajajo dandanes in naj bi se jih rajši izogibali. Meni se zdi, da je odpor nepotreben in neumesten.

Besedo *vladljati se* ima v svojem slovarčku že Alasia (1607). S to besedo sloveni italijanski izraz inbarcarsi. Dvomim, kolikor vemo o Alasii, da bi bil mogel posneti slovenski izraz po svojem italijanskem. Dalje imamo izraze vladjati, noterladjanje, naladjati, v ladjo basati, vladjanje (za nemški einschiffen) pri Korošču Gutsmanu (1789). Gutsmanu bi mogli prisoditi, da je ustvaril svoj izraz po nemškem, toda njegov slovenski jezikovni čut se temu ni upiral. V Gutsmanu je tudi izraz vročiti (v pomenu zustellen = dostaviti in einhändigen = v roke dati). Ali naj bi po toliko stoletjih vladjati in vročiti izločili?

V novejšem ali najnovejšem času so res nastale besede: včlaniti, vokviriti, vskladiščiti, vzemljiti, celó vistosmeriti. Pred časom mi je tiskarna poslala »vstranjeno korekturo«, korekturo v straneh, lomljeno korekturo.

Ta tretja, najmlajša skupina sestavljenih glagolov, kakor se mi zdi, nima osnove v glagolu, temveč v samostalniku: dati v okvir, spraviti v skladišče, žico speljati v zemljo, zapisati med člane ipd.

Oglasil sem se, ker čutim v zapisku Gaberskega prenapeto skrb in vneto za odkrivanje »tujih vzorcev«. Navedene izraze bom mirne duše pisal in govoril, moj jezikovni čut se jim ne upira in tudi zgodovina govori zanje.

Viktor Smolej

ZAKOPANE

Zakopane je najznamenitejše poljsko letovišče, središče poljskega planinstva in smučarstva. Ko so naši časniki in radio letos marca in aprila poročali o smučarskih tekmah v poljskih Tatrach, poročevalci niso vedeli, kako se ta poljski kraj imenuje. Tako smo ponovno brali in slišali: v Zakopanih, iz Zakopanov, v Zakopane ipd. Ko so bile tam smučarske tekme državnih »novinarskih« (= časniških) zastopstev, so tekmovali tudi naši jugoslovanski predstavniki, in jih ni bilo malo! V reprezentanci jih je bilo štirinajst, iz Slovenije same kar osem! In vendar si ti slovenski ljudje, ki jim je časništvo poklic, niso zapomnili niti kraja, kjer so tekmovali in kjer so uživali poljsko gostoljubje.

Zakopane je edninski pridevnik sr. spola. Zato se sklanja: Zakopane, Zakopane, v Zakopanem, iz Zakopanega itd. Take oblike imen niso nenavadne tudi v slovenskem jeziku in ne smejo biti težke »novinarskemu« peresu. Saj govorimo in pišemo: na Gorenjskem, z Goriškega, z Dolenjskega; Dobeno, Dobenega, na Dobenenem, z Dobenega; Studeno, Studenega, s Studenega, na Studenem. Sosed Golega je Kurešček. Na Golem so bili boji. Morda je nenavaden končni -e? Poleg kraja Moravče, Moravč imamo kraj Moravče, Moravčega, v Moravčem. Pod Turjakom je Želimlje; v Želimlju je bil za župnika F. S. Finžgar, ki je bil iz Želimlja prestavljen v Sorico.

Viktor Smolej